

C/2024/2476

27.3.2024

RÅDETS HENSTILLING

af 25. marts 2024

om fortsættelse af koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas

(C/2024/2476)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292 sammenholdt med artikel 194, stk. 2,

under henvisning til forslag til Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Denne henstilling har til formål at tilskynde medlemsstaterne til at fortsætte de igangværende foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas, der er vedtaget i henhold til Rådets forordning (EU) 2022/1369 ⁽¹⁾ med henblik på at opnå en reduktion på 15 % af efterspørgslen efter gas i forhold til referenceperioden fra den 1. april 2017 til den 31. marts 2022. Denne henstilling har også til formål at tilskynde medlemsstaterne til at fortsætte deres nuværende rapportering til Eurostat om reduktion af efterspørgslen, herunder en opdeling af gasforbruget pr. sektor.
- (2) Forordning (EU) 2022/1369 blev vedtaget i lyset af den gasforsyningskrise, der er forårsaget af Ruslands militære aggression mod Ukraine. Forordningen har til formål frivilligt og om nødvendigt obligatorisk at reducere Unionens gas efterspørgsel, lette opfyldningen af lagerkapaciteten, holde prisvolatiliteten nede og sikre et bedre beredskab mod yderligere forsyningsafbrydelser. Den blev vedtaget i lyset af det presserende behov for, at Unionen reagerer med midlertidige foranstaltninger i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne.
- (3) I henhold til forordning (EU) 2022/1369 skulle medlemsstaterne gøre deres yderste for at reducere deres gasforbrug med 15 %, først i perioden fra den 1. august 2022 til den 31. marts 2023 og efter forlængelse af anvendelsen af nævnte forordning ved Rådets forordning (EU) 2023/706 ⁽²⁾ i perioden fra den 1. april 2023 til den 31. marts 2024. Hvis foranstaltningerne til frivillig reduktion af efterspørgslen viste sig at være utilstrækkelige til at imødegå risikoen for en alvorlig forsyningsknaphed, ville Rådet på forslag fra Kommissionen kunne erklære en EU-alarmsituation, hvilket vil udløse en forpligtelse til obligatorisk reduktion af efterspørgslen. Medlemsstaterne har vedtaget foranstaltninger til at reducere deres respektive efterspørgsel efter gas i en ånd af solidaritet, der har resulteret i effektive reduktioner af efterspørgslen efter gas i hele Unionen på mere end 15 % i perioden fra august 2022 til december 2023.
- (4) I henhold til forordning (EU) 2022/1369 har Kommissionen pr. den 1. marts 2024 foretaget en evaluering af nævnte forordning i lyset af den generelle situation med hensyn til gasforsyning til Unionen og forelagt Rådet en rapport om sine vigtigste resultater af denne evaluering.
- (5) I sin rapport konkluderede Kommissionen, at selv om situationen med hensyn til gasforsynings sikkerheden er blevet bedre takket være målrettede investeringer og en række foranstaltninger, herunder reduktion af efterspørgslen i henhold til forordning (EU) 2022/1369, er den generelle forsynings sikkerhedssituation fortsat vanskelig. Det globale gasmarked er fortsat anspændt, og der forventes ingen væsentlig forøgelse af den globale kapacitet til flydendegørelse før 2025-2027, og samtidig er der fortsat andre risici, der kan forværre den nuværende forsynings sikkerhedssituation. Kommissionen konkluderer også, at reduktionen af efterspørgslen har bidraget væsentligt til udfasningen af ca. 65 mia. kubikmeter (mia. m³) russisk gas i 2023, primært i husholdningerne og industrisektorerne. I 2023 har reduktionen af efterspørgslen været afgørende for at komme ud af vinteren med tilstrækkelige lagerniveauer og give den nødvendige fleksibilitet om sommeren for at opfylde det oplagringsmål på 90 %, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

⁽²⁾ Rådets forordning (EU) 2023/706 af 30. marts 2023 om ændring af forordning (EU) 2022/1369 for så vidt angår forlængelse af efterspørgselsreduktionsperioden for foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas og styrkelse af rapporteringen og overvågningen af deres gennemførelse (EUT L 93 af 31.3.2023, s. 1).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsynings sikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010 (EUT L 280 af 28.10.2017, s. 1).

- (6) De seneste perioder med betydelig prisvolatilitet, herunder i løbet af sommeren og efteråret 2023, hvor priserne steg med mere end 50 % inden for få uger som følge af begivenheder som strejken på australske eksportanlæg for flydende naturgas (LNG) og afbrydelsen af Balticconnectorrørledningen, viser, at markedspriserne stadig er sårbare over for selv relativt små chok med hensyn til efterspørgslen og udbuddet. Under sådanne omstændigheder kan frygten for knaphed på naturgas udløse systemiske reaktioner i hele Unionen med alvorlige konsekvenser for energipriserne. Endvidere er tilgængeligheden af de samlede gasforsyninger til Unionen på grund af det betydelige fald i importen af russisk rørledningsgas i det seneste år betydeligt reduceret i forhold til niveauet før krisen. I 2023 modtog Unionen ca. 25 mia. m³ russisk gas via rørledninger, og de russiske forsyninger tegnede sig kun for 15 % af Unionens samlede import (rørledningsgas og LNG) sammenlignet med 45 % i 2021.
- (7) Da balancen mellem udbud og efterspørgsel fortsat er stram, kan afbrydelser af gasforsyningen have en betydelig indvirkning på gas- og elpriserne og kan skade Unionens økonomi ved at påvirke dens konkurrenceevne og få en negativ indvirkning på Unionens borgere og virksomheder. Derfor anbefales fortsat en koordineret og solidarisk reduktion af efterspørgslen i medlemsstaterne for bl.a. at gøre det muligt at genfylde lagerkapaciteten på en effektiv måde og med minimale markedsforstyrrelser, hvilket for sit vedkommende er afgørende for gasforsyningsikkerheden forud for vinteren 2024-2025. Proaktive og koordinerede besparelser mindsker risikoen for, at en potentiel gasknaphed vil have en negativ indvirkning på Unionens erhvervsgrenes konkurrenceevne.
- (8) Siden forordning (EU) 2022/1369 trådte i kraft, er beredskabsniveauet på gasmarkedet og Unionens forsyningsikkerhed blevet betydeligt forbedret. Der er dog fortsat risici for Unionens energiforsyningsikkerhed med den fortsat anspændte globale situation på gasmarkedet og priser, der fortsat er højere end før krisen. Denne situation forværres af markedsvolatiliteten, der bl.a. skyldes geopolitiske spændinger, som i øjeblikket bl.a. illustreres af krisen i Mellemøsten og Det Røde Hav. På grund af gasforsyningsafbrydelser og markedsspændinger i de seneste måneder befinder 12 medlemsstater sig stadig på tidligt varslingsniveau eller alarmniveau som defineret i forordning (EU) 2017/1938.
- (9) De eventuelle vanskeligheder med hensyn til forsyningsikkerheden forværres af en række yderligere risici, navnlig udløbet senest den 31. december 2024 af den nuværende aftale om transit af Russisk gas gennem Ukraine, hvorigennem der i 2023 passede ca. 14 mia. m³. De øvrige risici omfatter et muligt opsving i den asiatiske LNG-efterspørgsel, der vil reducere den mængde gas, der er til rådighed på det globale gasmarked, en kold vinter 2024-2025, der kan føre til en stigning i gasefterspørgslen i Unionen på op til 30 mia. m³, ekstreme vejrforhold, der kan påvirke vandkraftlagringen og atomkraftproduktionen på grund af lave vandstande, og den efterfølgende stigning i efterspørgslen efter gasfyret elproduktion. Mulige forstyrrelser af kritisk infrastruktur, f.eks. sabotagehandlingerne mod Nord Stream-rørledningerne i september 2022 eller afbrydelsen af Balticconnectorrørledningen i oktober 2023, og det stadig forværrede geopolitiske miljø, navnlig i lande og regioner, der er relevante for Unionens energiforsyningsikkerhed såsom Ukraine og Mellemøsten, udgør yderligere risici.
- (10) De globale gasmarkeder er fortsat stramme og forventes at forblive det i en vis periode. Som Det Internationale Energiagentur (IEA) bemærker i sin mellemsigtede gasrapport for 2023, steg den globale LNG-forsyning kun moderat i 2022 (med 4 %) og i 2023 (med 3 %). I sin World Energy Outlook 2023 konstaterer IEA, at markedsbalancen forventes fortsat at være usikker i den nærmeste fremtid, indtil der kommer nye LNG-kapaciteter på nettet, hvilket efter planen vil ske i perioden 2025-2027.
- (11) Direktiv (EU) 2023/1791 ⁽⁴⁾ og (EU) 2023/2413 ⁽⁵⁾, der blev vedtaget for nylig, vil bidrage til at nå Unionens dekarboniseringsmål og til strukturelt at reducere efterspørgslen i den nærmeste fremtid i overensstemmelse med COP28's globale statusopgørelse, som anerkender behovet for omstilling væk fra fossile brændstoffer til energisystemerne på en retfærdig, velordnet og rimelig måde. Selv om de foranstaltninger, som medlemsstaterne skal vedtage for at gennemføre disse direktiver, stort set endnu ikke vil være i kraft under perioden for anvendelsen af denne henstilling, vil sådanne foranstaltninger bidrage til en reduktion af efterspørgslen efter gas i årene efter

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (EUT L 231 af 20.9.2023, s. 1).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

gennemførelsen af nævnte direktiver. Eftersom nogle vigtige foranstaltninger i ovennævnte direktiver ikke skal gennemføres før oktober 2025, er det hensigtsmæssigt at anbefale, at gas efterspørgslen reduceres i overgangsperioden indtil gennemførelsen af nævnte direktiver har fundet sted.

- (12) Medlemsstaternes reduktion af efterspørgslen efter gas kan navnlig bidrage til opfyldningen af underjordiske lagerfaciliteter, til at sikre et passende forsynings sikkerhedsniveau for vinteren 2024-2025 og til at undgå at opretholde knapheden på lagerfyldning til vinteren 2025-2026. En fortsat reduktion af efterspørgslen efter gas vil også bidrage til at fastholde et nedadrettet pres på priserne til gavn for Unionens forbrugere og industriens konkurrenceevne.
- (13) Anbefalingen om at spare på gassen bør ikke berøre behovet for at overholde medlemsstaternes dekarboniseringsmål. Denne henstilling bør derfor ikke fjerne incitamentet for medlemsstaterne til at fortsætte med at skifte fra kul til gas til f.eks. elproduktion, hvis et sådant skift kan hjælpe medlemsstaterne med at nå deres dekarboniseringsmål som fastsat i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er fastlagt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ⁽⁶⁾.
- (14) I bestemmelserne om reduktion af efterspørgslen i denne henstilling anerkendes fortsat specifikke omstændigheder. Når medlemsstaterne træffer beslutning om foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas, kan de overveje at tage hensyn til sådanne specifikke omstændigheder ved bl.a. at sænke det anbefalede mål for reduktion af efterspørgslen efter gas, hvis en medlemsstat står over for en elkrise som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941 ⁽⁷⁾. Et sådant scenarie kan omfatte en begrænsning, der står i forhold til en betydeligt øget anvendelse af gas til elproduktion, som er nødvendig for at eksportere betydeligt mere elektricitet til en nabomedlemsstat på grund af ekstraordinære omstændigheder såsom lille vand- eller atomkrafttilgængelighed i den pågældende medlemsstat eller i en nabomedlemsstat, hvortil der eksporteres betydeligt mere elektricitet —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

1. Uden at det berører medlemsstaternes forpligtelser i henhold til forordning (EU) 2017/1938, henstilles det til dem at håndtere en situation med vanskeligheder med gasforsyningen med henblik på beskytte Unionens gasforsynings sikkerhed i en ånd af solidaritet gennem bedre koordinering, overvågning og rapportering af de nationale foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas.
2. I denne henstilling forstås ved:
 - a) »gasforbrug«: den samlede forsyning af naturgas til aktiviteter på en medlemsstats område, herunder det endelige forbrug hos husholdningerne, hos industrien og ved elfremstilling, dog bl.a. uden gas, der anvendes til opfyldning af lagerkapacitet, jf. definitionen af »gasforsyning, -omdanning og -forbrug« anvendt af Kommissionen (Eurostat)
 - b) »referenceperiode«: perioden fra den 1. april 2017 til den 31. marts 2022
 - c) »referencegasforbruget«: en medlemsstats gennemsnitlige gasforbrugsmængde i referenceperioden; for medlemsstater, hvor gasforbruget steg med mindst 8 % i perioden fra den 1. april 2021 til den 31. marts 2022 i forhold til det gennemsnitlige gasforbrug i referenceperioden, forstås ved »referencegasforbrug« kun gasforbrugsmængden i perioden fra den 1. april 2021 til den 31. marts 2022
 - d) »råprodukt«: »ikkeenergianvendelse af naturgas« som omhandlet i Kommissionens (Eurostats) beregninger af energibalancer.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimainsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941 af 5. juni 2019 om risikoberedskab i elsektoren og om ophævelse af direktiv 2005/89/EF (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 1).

3. Det henstilles til medlemsstaterne at reducere deres gasforbrug i perioden fra den 1. april 2024 til den 31. marts 2025 (»reduktionsperioden«) med mindst 15 % sammenlignet med deres gennemsnitlige gasforbrug i »referenceperioden«.
4. Med henblik på at reducere gasforbruget i hver medlemsstat i »reduktionsperioden« henstilles der til, at efterspørgslen efter gas er 15 % lavere end referencegasforbruget.
5. En medlemsstat, hvis elektricitetssystem kun er synkroniseret med et tredjelands elektricitetssystem, er ikke omfattet af denne henstilling, i tilfælde af, at det desynkroniseres fra det pågældende tredjelands system, og så længe driften af den isolerede strømforsyning eller andre tjenester til eltransmissionssystemoperatøren er nødvendige for at sikre en sikker og pålidelig drift af strømforsyningen.
6. En medlemsstat er ikke omfattet af denne henstilling, så længe den pågældende medlemsstat ikke er direkte sammenkoblet med en anden medlemsstats sammenkoblede gassystem.
7. Med henblik på målet for reduktion af efterspørgslen efter gas, jf. punkt 4, kan medlemsstater, der træffer afgørelse om foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas, overveje at tage hensyn til specifikke omstændigheder ved:
 - a) at fratække det referencegasforbrug, der anvendes til beregning af målet for reduktion af efterspørgslen, med den mængde gas, der svarer til forskellen mellem deres mellemliggende mål for 1. august 2022 som fastsat i bilag 1a til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/1032 ⁽⁸⁾ og den faktiske mængde lagret gas den 1. august 2022, hvis de opfyldte det mellemliggende mål på denne dato
 - b) at fratække det referencegasforbrug, der anvendes til at beregne målet for reduktion af efterspørgslen, med den mængde gas, der er forbrugt i referenceperioden som råprodukt
 - c) at justere det referencegasforbrug, der anvendes til at beregne målet for reduktion af efterspørgslen, ved at fratække mængden af øget gasforbrug som følge af overgangen fra kul til gas, der anvendes til fjernvarme, hvis denne stigning er på mindst 8 % i perioden fra den 1. august 2023 til den 31. marts 2024 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i referenceperioden, og i det omfang denne stigning direkte kan tilskrives denne overgang
 - d) at sænke målet for reduktion af efterspørgslen med 8 procentpoint, hvis deres sammenkobling med andre medlemsstater målt i fast teknisk eksportkapacitet i forhold til deres årlige gasforbrug i 2021 er under 50 %, og hvis kapaciteten til sammenkoblinger med andre medlemsstater faktisk er blevet anvendt til transport af gas på mindst 90 % i den foregående måned, medmindre medlemsstaterne kan påvise, at der ikke var nogen efterspørgsel, og at kapaciteten var udnyttet fuldt ud, og at deres nationale LNG-faciliteter er kommercielt og teknisk parate til at omdirigere gas til andre medlemsstater op til de niveau, som markedet kræver
 - e) midlertidigt at sænke eventuelle mål for reduktion af efterspørgslen for at afbøde risikoen for elforsyningen, der potentielt kan resultere i en elkrise på deres eget område eller i en nabomedlemsstat, navnlig hvis der ikke findes økonomiske alternativer til at erstatte den gas, der er nødvendig til elproduktion, uden at det i alvorlig grad bringer forsynings sikkerheden i fare. Hvis en medlemsstat beslutter at sænke målet for reduktion af efterspørgslen, anbefales det, at den underretter Kommissionen om sin beslutning og begrundelsen herfor.
8. De foranstaltninger, som medlemsstaterne vælger for at reducere efterspørgslen, bør være klart definerede, gennemsigtige, forholdsmæssige, ikkediskriminerende og kontrollerbare.
9. Når medlemsstaterne træffer foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas, der påvirker andre kunder end beskyttede kunder som defineret i artikel 2, nr. 5), i forordning (EU) 2017/1938, henstilles det til medlemsstaterne at anvende objektive og gennemsigtige kriterier, der tager hensyn til deres økonomiske betydning samt bl.a. følgende elementer:
 - a) en afbrydelses virkninger for forsyningskæder, der har afgørende betydning for samfundet

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/1032 af 29. juni 2022 om ændring af forordning (EU) 2017/1938 og (EF) nr. 715/2009 for så vidt angår gasoplagring (EUT L 173 af 30.6.2022, s. 17).

- b) de mulige negative virkninger i andre medlemsstater, navnlig for forsyningskæderne i efterfølgende sektorled, der har afgørende betydning for samfundet
 - c) potentielle langvarige skader på industrielle anlæg
 - d) mulighederne for at reducere forbruget og substituere produkter i Unionen.
10. Når medlemsstaterne træffer afgørelse om deres foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas, henstilles det, at de overvejer foranstaltninger til reduktion af gasforbruget i elsektoren, foranstaltninger til fremme af brændselsomlægning i industrien, nationale oplysningskampagner og målrettede forpligtelser til at reducere opvarmning og køling, til fremme af brændselsomlægning og forbrugsreduktion i industrien.
11. Det henstilles til medlemsstaterne, at de underretter Kommissionen om foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas, som ikke allerede er meddelt Kommissionen i henhold til forordning (EU) 2022/1369.
12. Det henstilles til medlemsstaterne, at de fortsat overvåger gennemførelsen af alle foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas på deres område og rapporterer om deres gasforbrug (i terajoule, Tj) til Kommissionen via Eurostat mindst hver anden måned og senest den 15. i den efterfølgende måned.
13. Det henstilles, at rapporteringen til Eurostat omfatter en opdeling af gasforbruget pr. sektor, herunder gasforbrug for følgende sektorer:
- a) gasinput til el- og varmeproduktion
 - b) gasforbrug i industrien
 - c) gasforbrug i husholdninger og servicesektoren.
14. Med henblik på punkt 2, litra a) og d), og punkt 12 og 13 bør de definitioner og statistiske konventioner, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 ⁽⁹⁾, anses for at være relevante.
15. Det henstilles til Kommissionen, at den sammen med Gaskoordinationsgruppen der er nedsat ved artikel 4 i forordning (EU) 2017/1938 støtter gennemførelsen af denne henstilling ved at overvåge den reduktion af efterspørgslen, der er opnået pr. sektor, og de foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas, der er truffet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. marts 2024.

På Rådets vegne
A. MARON
Formand

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 af 22. oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304 af 14.11.2008, s. 1).